

Sora mea de dincolo / My Sister Beyond Trans from Romanian by Doru Radu and JoAnne Growney (Paralela 45, 2003).

Ileana Mălăncioiu

Sora mea de dincolo

Traducere în engleză de
Radu Doru Cosmin și JoAnne Growney

Ileana Mălăncioiu

My Sister Beyond

Translated into English by
Radu Doru Cosmin and JoAnne Growney

Despre autoare

Ileana Mălăncioiu s-a născut la 23 ianuarie 1940, în comuna Godeni, județul Argeș, România. A urmat cursurile Facultății de Filozofie a Universității din București. Și-a luat doctoratul în filozofie cu lucrarea *Vina tragică (tragicii greci, Shakespeare, Dostoievski, Kafka)*. Definește poezia ca expresie a unui mod de viață. S-a spus adesea că ar fi poeta care a vorbit cel mai mult despre suflet și despre moarte și că poezia semnată Ileana Mălăncioiu îți poate da sentimentul că autoarea a străbătut infernul. Crede însă că viața este valoarea supremă, iar lipsa de sens a vieții și moartea reprezintă răul suprem. Poetul ei de suflet este George Bacovia. *Sora mea de dincolo* a apărut la editura Cartea Românească în 1980. Despre acest volum autoarea spune: "Când am scris *Sora mea de dincolo* nu m-am gândit la succes. Nu m-a interesat nici măcar dacă ce scriam în etapa aceea era sau nu era literatură. O vegheasem trei luni pe sora mea cea mai mică, eram bolnavă sufletește și ceea ce făceam era un fel de exercițiu de vindecare. Dacă aș fi putut s-o aduc măcar pentru o clipă înapoi pe sora mea, aș fi renunțat, fără nici o ezitare, la poemele scrise pentru ea".

About the poet

Ileana Mălăncioiu was born on January 23rd, 1940 in the village of Godeni, county of Argeș, Romania. She graduated from the University of Bucharest, Faculty of Philosophy. Her Ph.D. thesis is entitled *Tragic Quilt (The Greek Tragedians, Shakespeare, Dostoyevsky, Kafka)*. Mălăncioiu considers poetry to be a natural expression of living. Reviewers have said she is unique in writing almost exclusively about the soul and about death themes in her poems; moreover, readers of her and her poems make readers feel that the poet knows what hell means. She are convinced that she understands the meaning of hell or eternal punishment; she believes that life is the highest value, and death together with living without purpose are the greatest transgressions a person can make. Mălăncioiu cites George Bacovia as her favorite poet and her work echoes his themes.. This current bilingual volume, *My Sister Beyond*, was first published by Cartea Românească in 1980. About this collection of poems the author says: "I did not think of being a successful poet when I wrote the poems from *My Sister Beyond*. I did not care whether these poems were good poetry or literature. I had watched my little sister for three months; so often I was completely devastated. My writing was a kind of exercise for healing myself. If I had been able to bring my sister back, even for a moment, I would have given those poems up, those poems written for her, without hesitation."

Despre traducători

Radu Doru Cosmin este profesor de limba engleză. Locuiește în Deva, România. Este absolventul unei facultăți de management și al unui colegiu de limbi străine. Prima oară și-a publicat traducerile în *Caiete Internaționale de Poezie*. A tradus în limba română poemul *Howl* de Allan Ginsberg. Este autorul unui curs de limba engleză *Choose English!* publicat în 2003 de editura Corvin din Deva.

JoAnne Growney e poetă. Locuiește în Bloomsburg, Pennsylvania, SUA. Are o diplomă în arte frumoase. A lucrat ca profesor universitar de matematică și a publicat trei cărți de poezie. A vizitat România de câteva ori.

Radu și Growney au tradus împreună poezii de George Bacovia și Mircea Goga iar traducerile lor au fost publicate în anul 2002 de editura Criterion Publishing din SUA sub titlul *Plumb de Iarnă – Colecție bilingvă de poezii selectate din creația poetului român George Bacovia și Concert pentru vioară și singurătate – Colecție bilingvă de poezii de Mircea Goga*.

About the translators

(2003) Radu Doru Cosmin is an English teacher from Deva, Romania. He holds a degree in Foreign Languages and a degree in Management. His translations of Romanian poetry into English were first published in the *International Notebooks of Poetry*. Additionally, he has translated Allen Ginsburg's epic poem *Howl* into Romanian. His textbook, *Choose English!*, was published by Corvin Publishing in 2003.

(2003) JoAnne Growney is a poet from Bloomsburg, Pennsylvania, USA. She holds the MFA degree in Creative Writing from Hunter College. Her poems have been published in two chapbooks and in numerous literary magazines. She has traveled several times to Romania and has taught English and poetry to students in Deva.

Radu and Growney have also translated together work by Romanian poets George Bacovia and Mircea Goga. In 2002 *Lead of Winter - Bilingual Collection of Selected Works by Romanian Poet George Bacovia* and *Concert for Violin and Loneliness – Bilingual Collection of Poems by Mircea Goga*. both were issued by Criterion Publishing.

2012 update:

Doru Radu now lives and writes in Gdynia, Poland and **JoAnne Growney** in Silver Spring, MD (near Washington, DC)

Cuprins / Contents

Muntele	6
The Mountain	6
Inocența	7
Innocence	7
Întîi n-am putut să cred	8
At First I Could Not Believe It	8
Ce vesele cîntece	9
Happy Songs	9
În neștire	10
Unconsciously	10
Sora mea, împărăteasa	11
My Sister, the Empress	11
Nu te-ai dus de tot	12
You Haven't Left Us For Good	12
M-ai privit îndelung	13
You Fixed Your Eyes Upon Me	13
Ultima taină	14
The Last Confession	14
Cel ce stătea de gardă	15
The One From the Emergency Room	15
Ceasul	16
The Clock	16
Mi-a fost frică	17
I Was Afraid	17
Sora mea dusă de ape	18
My Sister's Gone With the Water	18

Atroce	19
Vicious	19
M-așteptasem să fii numai tu	20
I Expected to See Only You	20
Ca niște simple bijuterii	21
Like Simple Jewels	21
Rugă	22
Prayer	22
Atunci am înțeles	23
At That Moment I Understood	23
Erau lunatic	24
They Looked Alike	24
Mama îngenuncheată	25
Kneeling Mother	25
Aici	26
Here	26
Cîntai fals	27
You Sang Out of Tune	27
Stăteau chiar la masa aceea	28
They Sat At Your Table	28
De zeci de ori	29
Ten Times	29
Deschide-te	30
Open Up!	30
În cele patruzeci de zile	31
Forty Days	31
Păianjenul	32
The Spider	32

Sora mea de dincolo / My Sister Beyond Trans from Romanian by Doru Radu and JoAnne Growney (Paralela 45, 2003).

Din brumele reci	33	Erai robul umil	48
From Frost	33	You Were the Meek Slave	48
Așteptare	34	Ajunsesem la ea	49
Waiting	34	I Reached Her	49
Îmi amintesc adeseori	35	Așezată alături de tine	50
Often I Remember	35	Lying Next to You	50
Sora mea de dincolo	36	Dar dacă totuși	51
My Sister Beyond	36	Suppose	51
Lumină	38	În dreptul sfintului	52
Light	38	Opposite a Saint	52
Acum când	39	Nu te mai pot vedea	53
Now Whenever	39	I Can't See You Anymore	53
Rochia ta roz	40	Un șoarece de câmp	54
Your Pink Dress	40	A Field Mouse	54
Privesc cum plouă	41	Din nou cățelul alb	55
I Watch It Rain	41	Again the White Dog	55
Lăsați iarba să crească pe ea	42	Gura ca un păianjen	56
Let the Grass Cover Her	42	A Mouth Like a Spider	56
Din nou acea zi	43	Așa mă gîndeam	57
That Day Again	43	I Thought This Way	57
Îți crescuse părul	44	N-am mai ajuns la tine	58
Your Hair Grew	44	I Couldn't Reach You	58
Te-ai trezit peste noapte	45	Va veni o vreme	59
You Woke That Night	45	A Time Will Come	59
Ceremonie	46	Vis și realitate	60
Funeral Service	46	Dream and Reality	60
Cel născut din morți	47		
The Life Born From Death	47		

Muntele

Muntele nu mai era același munte
parcă nu mai era să fie urcat
bărbatul care-l străbătea plângînd
parcă nu mai era același bărbat

căruia îi spuneam tată
și îi urmam pașii pe rînd
totul era de nerecunoscut
căci tata urca muntele plîngînd.

Înaintea lui mergea sora noastră
curata și nevinovată
și-mi părea rău că sta cu zîmbetul pe buze
cînd plînge tata.

Smerită m-am rugat să fie iertată
și am urcat încet îngînînd
în numele tatălui nostru din cer
și al celui de pe pămînt.

The Mountain

It's not the same mountain
that seemed useless to climb,
the man who crossed it complaining
is not the same man

we called father
following his steps
always dissatisfied
with his complaining climb.

Our sister walked before him
fresh and innocent
her smile while father cried
made me sad.

Meekly I begged her forgiveness
climbing slowly murmuring
in the name of our heavenly father
and our earthly one.

Inocența

Sora mea a strivit capul șarpelui
și șarpele i-a zdrobit piciorul stîng
se poate vedea semnul în talpa ei mai mare
decît a celuilalt picior
și trupul șarpelui se poate găsi pe cărare.

Stă pe iarbă de parcă nu ar mai ști
să-și pună ouăle să le clocească
la soarele fierbinte și să fugă
parcă așteaptă să nască pui vii
și să le dea să sugă.

Cineva o strigă pe sora mea
care știa să pună genunchiul
pe șarpele din coșul cu pește
și să sperie rîsul rîzînd
dar sora mea acum se odihnește.

În somnul dulce-al sufletului ei
un trecător a dat de șarpele încolăcit
și ea aleargă să mîntuie trecătorul
ea nu știe că a și strivit capul șarpelui
și că șarpele i-a zdrobit piciorul.

Innocence

My sister crushed the snake's head
and the snake maimed her left foot
its mark lies on her larger sole
larger than the sole of her other foot
and the snake's body lies on the path.

It lies in the grass as if it doesn't know
how to lay eggs how to hatch them
in hot sun and then how to run
it's as if it waits to give birth
to live ones and to feed them.

Somebody shouts at my sister
who knows how to crush her knee
onto the snake from the fish basket
and to scare the laugh from laughing
but my sister is resting.

In her soul's sweet sleep
a bystander finds the coiled snake
and she runs to rescue the other not knowing
she already crushed the snake's head
and the snake has maimed her foot.

Întîi n-am putut să cred

Întîi n-am putut să cred că erai acolo
pe urmă n-am vrut să cred că numele bolii
era cel bănuît
pe urmă m-am mulțumit să sper că abia începuse
pe urmă am sperat că vei fi totuși un caz fericit.

În cele din urmă a trebuit să accept
ceea ce nu credeam c-am să pot accepta
numai timpul care aproape că se oprise
nu-l mai puteam îndura.

Ca să îl fac să treacă într-un fel
îți luam piciorul în brațe cît puteam mai ușor
și ți-l înfășuram în miez de cartof și în foi de varză
și în tot ce mai puteam să ți-l înfășor.

Apoi ți-l desfăceam tot la fel de încet
ca pe arcul încremenit al aceluï ceasornic universal
care bătea imperceptibil în zidul
mucegăit al vechiului spital.

Și-abia tîrziu, cînd nu mai puteam aștepta
nimic din ce avea să mai vină
încremenită în întuneric, te-am auzit strigînd:
să se facă lumină!

Nu m-am înpăimîntat, n-am plîns
am ascultat resemnată cuvîntul
spus răspicat prin ochii larg deschiși
ca să se vadă cerul și pămîntul.

At First I Could Not Believe It

I couldn't believe at first you were there then
I didn't want to believe the name of the illness
was the suspected one
then I was content to hope it had just started
then I hoped you would be lucky.

Finally I had to accept
what I thought I could never
though I can bear anything
I can't bear this any longer.

I wanted to make time fly
and slowly I took your leg in my arms
and dressed it with potato mash and cabbage leaves
and anything else I could use to wrap it.

Then slowly I undid it
moving like the unwinding arc
traced by the tiny ticks of the universal clock
on the musty wall of that old hospital.

Only later, when I could wait no more
for what would come
I stood stock-still in darkness
and heard you shout: I want to see light!

I wasn't frightened, I didn't cry
without resistance I heard your words
said plainly through wide open eyes
showing sky and earth.

Ce vesele cîntece

Ce vesele cîntece cîntau
cele zece femei din spital
în acea duminică de lăsata secului
ce carnaval

cu măștile lipite de obrazii supti
și tu ce voce aveai cînd mi-ai spus:
uite, mă țin de cuvînt, nu mai plîng
uite, tristețea s-a dus.

Căci pînă și tristețea se dusesse
cînd moartea începuse să secere
în fiecare zi pe cineva
și voi cîntați cîntece de petrecere

într-un mod îngrozitor de firesc
și toată lumea se cutremura de veselie
din acel salon strîmt și întunecos
de la spitalul Filantropia.

Happy Songs

Such happy songs
those ten hospital women sang
on that Shrove Sunday
what a carnival!

Masks clung to hollow cheeks
and you what a voice you used to tell me:
Look! I keep my word, I cry no more.
Look! Sadness is gone.

Sadness disappeared
when death began to cut away
one more each day
while you sang party songs

in a shocking way it was natural
to shudder at the gaiety
in that dark and narrow room
of the Philanthropy Hospital.

În neștire

Dacă n-a putut să ia capul tău
s-a mulțumit cu un picior
piciorul stîng, așa a spus
și fiindcă tu rîdeai ca-ntotdeauna
a pus să ți-l ia ceva mai de sus.

O, cum sperai că vei merge iarăși
cînd nu mai făceai nici un pas
și cum am aflat că nu se putea
salva partea bună a trupului tău
retezînd pe cea rea.

Dacă nu i-ai putut lăsa corpul
mulțumesc pentru suflet, Doamne
am început să strig în neștire
tocmai cînd ochii tăi s-au deschis către el
fără spaimă și fără împotrivire.

Unconsciously

If He couldn't have your head
He made himself satisfied with your foot
your left foot is what He said
because you laughed as always
He ordered amputation from above.

You hoped to walk again
when you could take no steps
it was impossible I found
to save the good part of your body
cutting away the sick part.

Even if You couldn't leave her body
I thank You, God, for her soul
I began to shout senselessly
when your eyes turned toward Him
fearlessly with no resistance.

Sora mea, împărăteasa

Sora mea, împărăteasa
s-a supărat pe noi
și-a luat coroanele și-a plecat
dar mama și tata cred
că va veni înapoi.

O să vină sigur, zice tata
cum să te duci
dintr-o împărăție în alta
încălțată-n papuci.

Dar mama e suflet de femeie
ea simte că fata ei nu poate veni
cu coroana pe cap și-n papuci
în plină zi.

Va veni la noapte, zice mama
va veni mâine, zice tata
numai eu știu că sora mea s-a dus
și gata.

Eu am văzut locul pe unde-a trecut
acoperit cu cele șapte coroane
astfel încât părinții să nu-l mai știe
și-am dat de urma papucilor ei
în cealaltă împărăție.

My Sister, the Empress

My sister, the empress
got angry with us
took her crowns and left
but my mother and father think
she'll come back.

Certainly she'll come, says Father,
how can she go
from one kingdom to another
wearing her slippers?

But Mother's female intuition
understands her daughter can't return
with a crown on her head and slippers
in the middle of day.

She'll come at night, says Mother
she'll come tomorrow, says Father
only I know my sister's gone
for good.

I saw the place she passed
hidden beneath those seven crowns
so my parents wouldn't know her
and I found the print of her slippers
in the other kingdom.

Nu te-ai dus de tot

Nu te-ai dus de tot, nu te-ai dus de tot
creierul meu înfierbîntat te ține
în cea mai ascunsă celulă a lui
în care te-ai făcut bine.

Tu știi unde te afli deși te prefaci
că nu mai știi nimic și ești sătulă
de tot ce-a fost, tot timpul te gîndești
cum să faci să ieși din această celulă.

Mîinile tale ireal de fine
sapă în taină grote cenușii
toți paznicii lumii te păzesc să nu evadezi
dar cine te mai poate opri?

Azi-noapte ai reușit să fugi pentru cîteva clipe
te-am văzut bine cum ieși din foc
și cum calci ușor pe tîmpla mea stîngă
și intri de bunăvoie la loc.

You Haven't Left Us For Good

You haven't left us for good you have
not left us for good my overheated brain
still holds you in its deepest cells
in which you are well.

You know exactly where you are
though you pretend you know nothing
and are tired of everything you keep
thinking how to escape this cell.

Shadows of your fine hands
secretly dig dark tunnels
all the world's sentries watch to prevent
your escape but who can stop you?

Last night you contrived a free moment
of running about I saw you clearly leaving the fire
you stepped slowly on my left temple
and then went deep inside the cells.

M-ai privit îndelung

M-ai privit îndelung, bănuitoare:
de ce nu ți-ai făcut ochii azi, mi-ai spus
o dată și a doua oară
și cea de lângă patul tău a zis:
fă-ți ochii, domnișoară.

Și m-am dus tremurînd la oglinda
în care patul tău se vedea
ușor înclinat
și parcă te duceai cu el cu tot în jos
și m-am apucat

să-mi fac ochii încet, încet
așa cum aș număra
ca să nu urlu de durere
și tu liniștită mi-ai spus:
îți stă mult mai bine așa.

You Fixed Your Eyes Upon Me

You fixed suspicious eyes on me
and said, Why no eye make-up
today? once and a second time
and the one near your bed said:
Make your eyes up, miss.

Trembling I went to the mirror
that held your bed inside
a bit inclined
it looked as if you were going down
with your bed and I started

making my eyes up slowly, slowly
as if this would count
as relief from pain
and calmly you told me:
You look much better.

Ultima taină

Ce cruci mari și deznădăjduite făceai:
știi eu, păreai să spui,
că mama n-a venit întâmplător
fie, dacă așa ați vrut voi
ce cruci mari făceai în mijlocul tuturor

acelor femei adunate în preajma ta
care nu știau nici ele prea bine
cât de gravă era starea lor
și se mințeau că primesc taina numai așa
ca să îți fie ție mai ușor.

Știi, părinte, am spus, e foarte obosită
și i-am fost recunoscătoare că m-a-nțeles
și m-am uitat la tine cum mai poți
să stai și să aștepti aproape liniștită.
Îndepliniseși tot ce au vrut toți.

Mai trebuia doar să ai grijă de mine
dar asta nu era deloc ușor
pe mine nu mă mai puteai minți
și trebuia să rămânem împreună pînă la capăt
și n-ai fi vrut să știi că știi.

The Last Confession

Desperately you crossed yourself
seemed to say: I know, Mother
didn't come by chance
fine, if this is what you want
what giant crosses you made among

those women gathered
who didn't know very well
their critical condition
deceiving themselves they took
last confession to help you feel better.

I said, Father, you know she's very tired
grateful he understood
gazing at you I wondered
how you could be calm and wait
and carry out the wishes of others.

You had only me to care for
but it was not so easy
you couldn't lie to me anymore
we were stuck together to the end
you didn't want me to know you knew.

Cel ce stătea de gardă

Du-te repede, mi-a spus, mi-e frică
vezi că este de gardă doctorul X
el trebuie să știe să-mi dea ceva să mai pot respira
el a spus că în garda lui nu moare nimeni.

Într-adevăr doctorul acela foarte tânăr
fără atîta glorie cît suflet avea
la miezul nopții a venit și-a făcut-o
să mai respire pînă a doua zi.

Pe urmă ea însăși a înțeles
că garda lui a trecut și că noi am intrat
în ziua aceea îngrozitoare de care
apucase să spună că nu va mai trece.

Cel ce stătea de gardă se uita
la noi de sus fără să intervină:
Eu n-am spus că în garda mea nu moare nimeni,
Eu nu am nici o vină.

The One From the Emergency Room

Go quickly, she told me, I'm afraid
Doctor X is on guard
he must know how to help me breathe
he said no one has died on his watch.

That very young doctor
with no reputation but a good heart
came at midnight and made her
breathe until the next day.

Then even she understood
his watch had ended and we began
to live that day of dread
we thought would never end.

The one from the emergency room
looked in but didn't interfere:
I didn't say no one's died on my watch,
I'm not to blame.

Ceasul

Nu mai trece ziua de azi, îmi spunea
uitându-se la ceas din ce în ce mai des
Doamne, nu mai trece ziua de azi
și fără îndoială ea nu greșea
ziua aceea lungă de treisprezece aprilie
de care se temuse cu mult înainte
într-adevăr nu mai trecea.
La ora șase după amiază ceasul părea oprit
și toți ne-am uitat la limbile lui îngroziți
numai ea s-a făcut roz-albă și luminoasă
și l-a întors încet încet pînă la limită
și l-a făcut deodată să meargă din nou
întîi în sens invers cu disperare
pe urmă fără nici un sens.

The Clock

This day does not end, she told me
watching the clock more and more
God, that day did not end
she was right
that long thirteenth of April
dreaded long in advance
lasting forever.
The clock seemed to stop
at six in the evening
all of us frightened watched its hands
she only glowed pink and bright
and suddenly time moved again
at first counterclockwise in despair
then randomly.

Mi-a fost frică

Mi-a fost frică și să văd și să plec
m-ai strigat tot timpul cât ai mai putut
apoi mi-ai despărțit numele în silabe
așa cum mi-ai desface trupul
în părțile din care a fost făcut.

Nu știu ce — ai fi vrut să țin minte
mi-arătai ceva la gât și la tâmple
și mi-adunam cu greu trupul făcut bucăți
să pot înțelege ce vrei să-mi spui
și ce urmează să se întâmple.

Nu mai puteam nici să văd nici să plec
când fără să-mi dau seama nu s-au mai auzit
nici bucățile sîngerînde ale numelui meu
nici mișcările dureroase ale aerului
pe care-l respirai din ce în ce mai greu.

Deodată nu te-a mai durut nimic
și te-ai uitat pierdută spre nu știu ce lumină.
De peste fruntea ta vedeam cum se ridică
o veche apăsare. Fără să știu trecuse
lucrul acela groaznic de care mi-a fost frică.

I Was Afraid

I was afraid to see or to leave.
You called to me continually
as long as you were able then you
syllabized my name as if
to separate parts of my body.

You wanted me to remember—I don't know what
you showed me marks on your neck your temples
I could scarcely gather the parts of my body back
so I could understand what you were saying
and what was to come.

I couldn't watch I couldn't leave
when besides the rest I realized I couldn't hear
the parts of my body bleeding anymore
nor even the wistful currents of the air
you barely breathe.

Suddenly you had no pain
and began to gaze at a light I didn't see
I saw the pressure from your forehead
lifted. Without warning
the dreadful end I feared.

Sora mea dusă de ape

Sora mea dusă de ape
nu știa că vine apa
s-a trezit ca-n vis c-o poartă
cineva pe marea moartă.

Ochii ei deschiși s-o scape
luminau în seara caldă
vâslele proptite-n valul
zîmbetului care scaldă
blînd întunecata casă
cînd durerile te lasă.

M-am lăsat în voia apei
și m-am dus în jos o vreme
unde nimeni nu mai plînge
unde nimeni nu mai geme.

Nu era nici noaptea aceea
dar nici soare și nici nor
doar tăcerea se lăsase
peste plînsul tuturor.

Ne-am privit în ochi tăcute
cum privim spre marea moartă
încălzită de curentul
apelor care ne poartă
fără știrea noastră-n voia
valurilor prea înalte
cînd corabia străină
începuse să ne salte
mult mai sus decît se poate
îndura pe cînd ești viu.

Am strigat după-ajutor.
A venit. Era târziu.

My Sister's Gone With the Water

My sister's gone with the water
she didn't know the water came
then suddenly noticed someone
carried her on the Dead Sea.

Her open eyes gave light
to the warm evening her oars
rested on her smile's wave
that softly splashed
the dark house peaceful
when pain disappeared.

I let myself flow with the water
drifted down for a while
where no one wept
no one moaned.

There was no night
or sun or cloud
only silence
weeping over everybody's cry.

In silence we met each other's eyes
joined our gaze toward the Dead Sea
warmed by the current
that swept us
the ignorant
through waves too high
until a strange ship
lifted us higher
than the living can bear.

I cried for help.
It came. Too late.

Atroce

Mi-aş fi dat viaţa
pentru tine
dar nu se putea,
repetă ca un papagal
deşi nu făcea
impresia dorită
în spital
unde nu fusese văzută
pînă atunci
cînd întrebăse cine-o s-o scalde
şi îi scosese cerceii
din urechile calde.
Mi-aş fi dat viaţa
pentru tine,
repetă pe trei voci
şi aş fi vrut
să pot să te chem
să spui atît:
se poate, Doamnă
acum să te vedem!

Vicious

I would trade my life
for yours
(a gift impossible)
like a parrot she repeated
but failed to make
the selfless impression
she desired in the hospital
where we never saw her
until the moment she asked
who will wash this body?
and took off earrings
from your warm ears.
I would give my life
for yours,
she repeated three times
and I wanted you
to revive and say:
Lady, it's possible!
Do it now!

M-așteptasem să fii numai tu

M-așteptasem să fii numai tu
erau cîte trei morți într-o firidă
prin umezeala rece moartea se țira
ca o strălucitoare omidă.

Alături plîngea un tînăr bărbat
cu mult mai abitir
decît putea el să plîngă
și te săruta în delir.

Cu greu te lăsai plînsă și sărutată
și ne-a cuprins o mare întristare
păreai acolo de totdeauna
iar noi păream veniți din întîmplare.

Nici nu știam ce-ar trebui să facem
noroc că tu știai să te porți
tu stăteai zîmbitoare și calmă
în mijlocul celorlalți morți.

I Expected to See Only You

I expected to see only you
but there were three bodies
like a lustrous caterpillar
death crept through cold damp.

Beside you a young man
wept harder
than ever before
and kissed you frantically.

Reluctantly you endured the tears and kisses
a giant sadness swallowed us
you seemed permanent
and we there by chance.

We were at a loss for what to do
fortunately you knew how to behave
staying calm and smiling
among the other dead.

Ca niște simple bijuterii

Viermii își făcuseră datoria lor
oasele care s-au mai găsit erau curate
li se putea vedea forma desăvârșită
și puteau să fie chiar sărutate.

Nimeni nu le-a mai plîns în ziua aceea
nimeni nu s-a gîndit să le mai sărute
au fost spălate și așezate în cutii
ca niște simple bijuterii.

Și cînd te gîndești
că nu erau doar oase de bătrîni
că erau acolo și doi copii
care n-au trăit mai mult de cîteva săptămîni.

Atît am mai făcut: le-am spălat și le-am așezat
și-am pus peste ele două capace;
viermii își făcuseră datoria lor
și noi nu ne-o mai puteam face **?period here?**

noi eram obosiți, noi lucram pentru ei
noi oasele curate le-am strîns
să punem în locul lor un alt trup lîngă care
am stat și am plîns.

Like Simple Jewels

The worms did their duty
we found clean bones
saw their perfect form
kissable.

No one mourned that day
no one thought of kissing bones
but washed and sorted them in a box
like simple jewels.

Now when you stop to think
these weren't only old folks' bones
also two babies
who lived just two weeks.

Our only tasks: to wash and sort
and cover with lids;
the worms did their duty
what we weren't able to do.

Tired from our work
we gathered the clean bones
put in their place another body
stayed next to it and cried.

Rugă

Piciorul tău pus pe-o tîpsie de aur
patru roabe îl duceau împărătesei
și ea încerca să vadă dacă nu-ți merge
vestitul pantof al Cenușăresei.

Nu i-o luați în nume de rău, mă rugam,
asta este, nu-i mai merge nici măcar un papuc
ea însăși n-ar fi vrut să fie desculță
tocmai acum cînd roabele o aduc

în fața domniei voastre, dar ce să facem
nimic nu i se mai potrivește
așa mă rugam cînd deodată am văzut
cum piciorul tău stîng descrește

pînă cînd intră în pantoful acela de aur
puțin tocit în bot
pînă cînd intră în luciul tîpsiei împărătești
cu pantoful de aur cu tot.

Prayer

Your foot on a golden tray
carried to the empress by four slaves.
The empress inquired whether
the celebrated shoe of Cinderella fit.

Don't take it wrong, I prayed,
it's true no shoe fits her
and she wouldn't want bare feet
now when slaves bring her

in front of you, what shall we do
nothing fits her any more
I prayed this way when suddenly I saw
your left foot grow short

until it fit that golden shoe
(a bit worn at the toe)
until with its golden shoe
it matched the luster of the royal tray.

Atunci am înțeles

Atunci am înțeles, tu erai singură
în cenușiul mat al humii
eu însămi stam la capul tău
ca la celălalt capăt al lumii.

Preotul cânta slujba obișnuită
dascălii îngînau partea lor
mă uitam cum cad bulgării peste tine
și mă miram cum nu mor.

Tata plîngea, dar trăia mai departe
lacrimile mamei erau secate
copiii tăi nu știau încă să plîngă
vîntul nu știa peste ce bate.

Legăna crucea de lemn pe care scria
că te-ai dus la treizeci și trei de ani neîmpliniți
cu liniștea cu care legăna
crîngul de pomi înfloriți.

Îmi amintesc bine, tu erai singură
în cenușiul mat al humii
eu însămi stam la capul tău
ca la celălalt capăt al lumii.

At That Moment I Understood

At that moment I realized you were alone
in the clay's dull gray
I stood at your head as if I could
remain at the other end of the world.

The priest sang the usual service
the teachers murmured their part
I watched clods fall on you
and wondered how I stayed alive.

Father cried, but kept living
mother's tears dried
your children didn't know yet how to cry
the wind didn't know where it blew.

It swayed the wood cross where they wrote
you died in your thirties
the same way that it swayed
the grove of trees in bloom.

I remember you alone
in the clay's dull gray
I stood at your head as if I could
remain at the other end of the world.

Erau lunatice

Erau lunatice, a spus cineva
uitându-se la fiica ta care semăna cu tine
ca două picături de rouă
luați repede o creangă de măr cu doi lăstari
și despicați-o în două.

Noroc că era un cimitir sătesc
cu mormintele umbrite de pruni și de meri
și creanga cu doi lăstari a putut fi despicață
astfel încât jumătățile ei să fie aruncate la vreme
peste golul în care erai lăsată.

Numai că lăstarii de măr desfăcuți unul de lângă celălalt
și aruncați de-o mână care tremura
au filfiit în văzduh ca o flamură
și s-au unit la loc peste trupul tău
într-o singură ramură.

Aș fi coborât în adânc să scot un lăstar
pe malul celălalt dar era prea târziu
fusesse trezită din nou cumplita soartă
care se lăsa provocată cu bună-știință
chiar și atunci când tu erai moartă.

They Looked Alike

They looked alike, someone said
watching your daughter who looked like you
matched dew drops
quick take a green apple branch
and split it in two

It was a village cemetery so we were lucky
graves shadowed by plum trees apple trees
the apple shoot could be split
those two pieces thrown down in time
over the hole where they let you down.

The split apple branches next to each other
thrown by a trembling hand.
waved like a flag
and rejoined over your body
into a single branch.

I wanted to go down and split them
but it was too late
the terrible destiny reawakened
stubbornly provoked
even with you dead.

Mama îngenunchiată

Mama îngenunchiată în fața ta
dedesubt cele trei schelete
când te-au lăsat peste ele uitase
că mai are trei fete.

Noi înșine licăream încet
și neîntrerupt
asemeni celor trei schelete
de dedesubt.

Tu te-ai uitat înmărmurită
cum totul se pierduse
sub privirea ei adâncită
în pământul care se desfăcuse.

Pe urmă ne-ai împins ușor în fața
acelei imagini întunecoase
și te-ai sprijinit liniștită
pe cele trei rânduri de oase.

Kneeling Mother

A mother worshipped you
buried with three other skeletons
when you were put down above them
she forgot she had three more girls.

Our eyes slowly took on
a permanent glow
like those skeletal bones
under the ground.

Astonished you watched
as everything above the ground
was wasted
before your mother's eyes.

At length you slowly pushed us
in front of that dark image
and propped yourself up
on those three rows of bones.

Aici

Aici măcar e biserica aproape
și-i poți vedea de câte ori vin
chiar dacă nu-ți mai poți mișca piciorul
chiar dacă nu este senin

și nu te mai scoate nimeni din casa
în care ai intrat ieri
aici măcar o ai pe bunica
și pe cei doi veri

care au murit prea mici
ca să fi știut că le ești verișoară
dar care nu se poate să nu simtă
oasele tale trase pe sfoară

ca și ale lor
ca semn că erați din același neam
aici măcar înconjurați împreună biserica
în care pe vremuri îl înviam.

Here

Now the church is near
you can see them coming
even though you can't move your leg
even though the sky isn't clear

and no one takes you from the house
you entered yesterday
you have grandma here
and the two cousins

who died so young
not knowing you as their cousin
but I'm am sure they felt
your bones shake

their bones too
it's a sign you're belong to the same family
together here you surround the church
where once we used to resurrect Him.

Cîntai fals

Cîntai fals, dar aproape cu poftă
lume, lume, soro lume
și toate lucrurile treceau prin fața ta
strigate pe nume.

Astfel au apărut pe rînd prietenii
și mama și tata
și preotul și lumînarea aprinsă
și sapa și lopata.

Și în toată această tragedie
din care n-a mai fost scăpare
mama era întrebată de cineva
cît piper să pună-n mîncare.

Căci se pregăteau sarmale și cozonaci
și se cărau damigene cu vin
ca tu să pleci așa ca toată lumea
și ca lumea să uite de marele chin.

O, dacă aș mai fi putut să ajut cu ceva
bunăoară să toc zarzavat
sau să mă las eu însămi tocată
pe tocătorul acela adevărat.

You Sang Out of Tune

Audacious and ignoring the tune you sang
world, world, sister world
and every thing that passed your face
you called by name.

Friends came in turn
mother and father
the priest and a lighted candle
a hoe a shovel.

After this endless misery
from which there's no escape
someone asked our mother
how much pepper to add to the food.

We made pound cakes and cabbage rolls
filled with spiced meat and toasted
with wine your proper departure
and our forgetfulness.

If only I could somehow have helped
chopped greens or just
let myself be chopped
with that sharp chopping knife.

Stăteau chiar la masa aceea

Stăteau chiar la masa aceea
pe care ai stat tu trei zile
erau mai flămânzi ca niciodată
dar nimeni nu îndrăznea
să se apropie și să rupă
din carnea ta dulce și parfumată.

Au început cu sufletul
așa o fi obiceiul, mi-am zis,
uitându-mă când la tine
când la gurile lor rotunjite anume
să bea această sfântă băutură
care făcea spume

în vreme ce era înghițită
chiar la masa aceea
fără spaimă
și fără părere de rău;
luați, mâncați, m-am trezit strigând,
acesta e trupul său!

They Sat At Your Table

They sat at the very table
on which you lay three days
they couldn't have been hungrier
but no one dared
come closer and help themselves
to your sweet perfumed body.

They started nibbling at your soul
this must be the custom, I told myself,
watching you
watching their mouths crimp
as they drank
a foaming holy drink.

They drank
at your table
fearless
shameless;
I heard myself say
Take! Eat! This is her body!

De zeci de ori

De zeci de ori pe noapte mă trezesc brusc
pe scaunelul cu trei picioare așezat lângă tine
speriată că am scăpat din mână tubul de oxigen
și tocmai atunci se putea întâmpla
acel lucru înfricoșător care s-a și petrecut.

Tu arăți de fiecare dată la fel
și-ncerci să-mi zîmbești la fel ca atunci
numai că uneori stai chiar în patul acela
acoperită cu mari cercuri de apă
alteori ești acoperită cu flori.

Nu-i nimic, îmi șoptești, nu s-a-ntîmplat nimic
ce bine că ai adormit și tu puțin
încearcă să te-așezi în pat lângă mine
și eu te mint că nu sînt obosită
dar nu peste mult cad iarăși în somn

pe-același scaunel cu trei picioare
așezat lângă tine în lunga noapte
și mă trezesc buimacă și nu știu unde sînt
și mă aplec din nou pînă sub patul tău
și-nfricoșată caut tubul de oxigen.

Ten Times

Tens times each night I jerk awake
I sit beside you on a three-legged stool
afraid I've dropped the oxygen tube
afraid it's happened
that frightening thing that finally took place.

You look each time the same
as you try to show your old smile
alone in that bed sometimes
covered by ripples of water
covered sometimes by flowers.

Nothing happened, you whisper,
it's good you slept a little
come here next to me in bed
I pretend I'm not tired
but soon again I sleep

on the same three-legged stool
beside you in that long night
I wake up dizzy not knowing where I am
I look under your bed
search frightened for the oxygen tube.

Deschide-te

Dar de unde pînă unde acest întuneric
în loc de lumina promisă
de unde pînă unde
e ușa aceasta ermetic închisă?

Sesam, deschide-te
a doua oară
a fost închisă din greșală o fată
ca o comoară.

Îi aud respirația înăbușită
de nobil metal
și-aș putea să-i văd capul pe bănuțul de aur
din oul universal

în care mi se spune că s-a întors
prin ușa aceasta ermetic închisă.
Aș putea să-i văd capul și zîmbetul neprefăcut
dar unde este lumina promisă?

Open Up!

Why does this darkness come
instead of promised light
why is this door
sealed tight?

Open, Sesame
a second time
you have trapped by mistake
a girl as your treasure.

I hear her breath
she chokes on heavy gases
I see her profile on a golden coin
from the common egg

in which I'm told she came back
through that sealed door
I see her head and earnest smile
but where's the promised light?

În cele patruzeci de zile

În patruzeci de ani n-am învățat
cît am învățat în cele patruzeci de zile
cînd nu mai aveam nevoie
de nici o învățătură.

Nu trebuia decît să știu să merg
pînă la capăt și să-mi dau drumul
în viața de după aceea
ca pe marginea altei prăpăstii.

Mergeam de dimineața pînă seara
și mă gîndeam cum tu nu mai știi
nici măcar să mergi și cum ai să-nveți
numai în cele patruzeci de zile

cît au învățat alții
în patruzeci de milioane de ani
cînd nu mai aveau nevoie
de nici o învățătură.

Forty Days

During forty days I learned
what I wasn't able in forty years
when I didn't need
any more learning.

I needed only to walk
to the end and let the after life
take me
from the edge of an abyss.

I walked from morning to night
thinking you unable to walk
but would learn
in those forty days

what others learned
in forty million years
so they didn't need
to learn any more.

Păianjenul

De dimineață iese din întuneric păianjenul
cu picioarele lungi și foarte fine
și se plimbă o vreme prin patul
în care primesc vești de la tine.

Dar parcă te-am prins ieri dimineață, zic,
dar parcă erai și mai urât
dar parcă mi-a fost frică de tine
dar parcă îmi amintesc că te-am omorât.

Nu eram eu, încearcă el să mă lămurească,
uită-te bine la piciorul meu care se frânge
și la trupul nevinovat în care nu este
nici o picătură de sânge.

Lasă că vă știu eu, îi șoptesc,
nu mai aduceți decât vești de rău
și el îmi spune că dacă-l iert
la noapte voi vedea din nou sufletul tău

așezat undeva deasupra mea
în primăvară
când a fost scos cu sila din carnea înmiresmată
ca din propria lui țară.

Dar nu mai pot să mai suport, strig,
și-l calc înfricoșată pe podea
și-a doua zi îl regăsesc din nou
mergând în liniște pe tîmpla mea.

The Spider

The spider leaves the morning darkness
on long fine legs
and walks across your bed
to bring me news from you.

I remember catching you
yesterday morning, I said,
uglier I feared you
I remember killing you.

It wasn't me, he tries to explain,
look closely at my broken leg
at my harmless body holding not
one drop of blood.

I know you, I whisper,
you bring bad news
but he says if I forgive him I may
commune again tonight with you

in a place somewhere beyond
in spring
in time stolen from perfumed flesh
as from its home country.

I can't stand it anymore, I shout,
afraid I kill the spider on the floor
the next day again I feel him
walk quietly across my temple.

Din brumele reci

Din brumele reci ale toamnei
te-ai ridicat azi ca un abur ușor
și te-ai așezat pe cerul albastru
sub forma schimbătoare a unui nor.

La început erai o fetiță
aplecată peste propriul său chip
ca și cum altceva nu mai poate percepe
ca și cum s-ar juca în nisip.

Încet, încet te-ai făcut mare
și te uitai la lucrurile de jos
cu spaimă și cu întristare
și totul ți se părea frumos.

După o vreme te-ai unit cu încă un nor
și vă uitați de sus cum zboară cocorii
și cum cresc pe ceruri copiii de abur
și-apoi te-ai unit cu toți norii.

From Frost

From autumn's frost today you rose
like a feathery haze
you stretched across blue sky
in the changing shape of a cloud.

At first you were a little girl
studying your own face
as if you saw nothing else
willing to play forever in the sand.

You grew slowly
watched everything
frightened and sad
all of it was beautiful to you.

In time you joined another cloud
and both watched cranes fly
and vapor children from the sky
then all the clouds joined too.

Așteptare

Aștept cu spaimă să se întâmple ceva
dar ce se mai poate întâmpla cu adevărat
când am ajuns în punctul de unde se vedea aievea
mortul pe care smerită l-am sărutat.

Încremenite toate lucrurile par
dar eu alerg cât pot mai departe
uimită că nu le mai văd decât
dintr-o singură parte.

Căci ele aleargă în gol odată cu mine
și nimic nu mai poate să se întâmple cu adevărat
și numai eu mai sper să ajung din urmă
mortul pe care smerită l-am sărutat.

Waiting

Frightened I wait for something to happen
but really what can happen
when the moment comes to see clearly
I shyly kiss the corpse.

All are struck dumb
but I run as far as I can
surprised to see them
only on one side.

They run in vain next to me
nothing really can happen
my only hope to catch
the corpse I shyly kissed.

Îmi amintesc adeseori

Îmi amintesc adeseori întocmai
banca de piatră cenușie
pe care stătea bunicul la poartă
și pe care mâinile mele
te-au scăpat în copilărie.

Nu îndrăzneam să spun nimănui
trei zile m-am uitat la capul tău
dat de-a dura atunci
și mi se părea puțin mai turtit
decît al celorlalți prunci.

Acum cînd nu te mai doare nimic
capul tău de copil mare
pe care părul tuns să crească mai des
n-a mai crescut, dar au crescut ochii
pînă la tîmple și pînă-au ales

cît au putut ei mai bine drumul,
mă urmărește de pe vechea bancă
făcută dintr-o piatră de moară.
Doamne, de ce-ai lăsat-o să-mi scape
din brațe a doua oară.

Often I Remember

Often I remember
that gray stone bench
where grandfather sat
where my hands dropped you
where we were children.

I couldn't tell anyone
I watched your head three days
it turned over
it seemed more flat
than other children's heads.

Nothing can hurt you now
you have a grownup head
on which they cut the hair to make it grow
thicker but it wouldn't, your eyes instead
grew into your forehead to see the way.

Your child's head grown large
haunts me from that old bench
of mill-stones.
God, why did you let me drop her
from my arms a second time?

Sora mea de dincolo

Sora mea de dincolo
stă cu creștetul plecat
lîngă calul împușcat
și calul își lasă-n jos
șaua șubredă de os.

Nu mai pot calule sta
pe șaua de os a ta
de pe care am căzut
nainte de-a fi trecut
de hotarul însemnat
cu-o creangă de pom uscat.

Lasă-ți sufletul să stea
lîngă mine ca o șa
la care mă urc pe scară
și cobor la primăvară
cînd o fi iarba-nverzită
în grădina părăsită.

Calul își strînge tăcut
scheletul său desfăcut
lăsînd pe celălalt mal
numai sufletul de cal
peste care-și urcă ea
haina ei de catifea
și-o învață cum să stea.

Vine noaptea în grădină
doar suflarea lui străină
care nu mai vrea să vină
cînd e soare și lumină.

My Sister Beyond

My sister beyond
keeps her head bent
near the horse shot dead
frail and bony
his saddle falls.

I can't stay longer
on that bony back
I fall
waving a dry branch
even before I cross
the fatal boundary.

Let your soul stay
near me
like the saddle I mount
and then dismount in spring
when the grass
of the neglected garden greens.

Silently the horse collects
his scattered skeleton
leaving only his spirit
on the other shore
she mounts his saddle
in her velvet dress
he shows her how to hold her seat.

Night comes to the garden
full of strange horse-breathing
that struggles to continue
even when the sun shines.

I-aud pașii tropăind
și nările sforăind
cum sforăiau altădată
și găsesc urma lăsată
și tăvălitura udă
unde e iarba mai crudă.

Las iarba să se ridice
și urmele să se șteargă
și pe sora mea să meargă
ca pe cal peste câmpie
și să scoată apă vie.

Apoi m-apropii smerită
de fântâna părăsită
cu cumpăna ruptă
unde la miezul nopții
se dă marea luptă.

Sora mea de dincolo
se mai vede doar cum pleacă
pe calul ei năzdrăvan
împușcat acum un an.

I hear his hooves tramp
his nostrils snort
as they snorted in times past.
I find the trace
of his wet rolling
where the grass is greenest.

The grass springs back
the trace vanishes
my sister rides the horse
across the plain
and drinks the water of life.

Meekly I approach
the deserted fountain
a broken balance
this is the place
for the midnight struggle.

My sister is beyond
I see her leave
on her magic horse
that was shot one year ago.

Lumină

Un morman de lumină apasă pe pieptul ei
un imens morman de lumină
surpată din cerul șubred
și nimeni nu vrea să vină

în amiaza mare să spună:
eu sunt cel ce-a-nflorit grădina
și cimitirul din sat
eu sunt cel ce-a făcut lumina

și acum sînt silit să văd
că pînă și lumina poate să doară;
dar astăzi am s-o iau îndărăt
ca să-i fie țărîna ușoară.

Nimeni nu vine ca eu să pot spune:
e și mai greu ce ar putea să fie
lasă, Doamne, lumina și trandafirii
peste groapa ei cenușie.

Light

Light's weight presses her chest
infinitely heavy light
carved from the frail sky
and no one wants to come

at noon and say:
I'm the one who made the garden flower
and the village cemetery
I'm the one who brought the light

you make me see
that even light can hurt:
today I will take her back
to rest in peace.

No one wants to come near
and hear me tell how hard it is:
God, give light and roses
to her gray grave.

Acum cînd

Acum cînd în lumină nu te mai pot imagina
dacă ai fi în afara gîndului meu
ca un lucru în sine bine ascuns
în întunericul rece și greu.
Dacă pașii ei în noapte și frig
n-ar trece prin gol sau prin nea
dacă ai fi chiar sub tălpile lunecătoare
dacă ai fi chiar sub piciorul care-o durea.
Dacă ai fi chiar în acel picior
pe care în pămînt tot greu îl pune
dacă ai putea să umbli din nou prin artere
nu ca o slăbiciune
ci ca o mare forță izvorîță
din durerea noastră cea mai adîncă;
dacă ai putea să stai chiar în locul inimii ei
neclintit ca o stîncă.

Now Whenever

Now whenever I can't see you in the light
I suppose you into being outside my thoughts
something hidden
in deep icy dark.
Suppose her cold nighttime steps
don't pass through emptiness or snow
suppose you are beneath her feet
suppose you brace her painful leg.
Suppose you live within the leg
that can't bear to touch the ground
suppose again you flow through her veins
not weakness
but a force sprung large
from deepest pain;
if only you could stay in her heart
firm like a rock.

Rochia ta roz

Am văzut rochia ta roz pe o fată tânără
pe care venea foarte bine
și-am văzut-o pe mama o clipă
uitându-se la ea ca la tine.

Trebuie să-i mai dau ceva, mi-a spus,
azi-noapte am visat că-i era frig
și-am vrut s-o strig să ia ceva pe ea
și n-am putut s-o strig.

Se ducea grăbită așa cum se duce
fata asta pe drum
și era îmbrăcată cu rochia
cu care este ea acum.

Dar parcă nu mai era a ta, am șoptit cu greu,
și ea a-ntors capul și mi-a zâmbit
parcă i-o dădusem cuiva
și m-am trezit

gândindu-mă cui am dat eu
rochia asta care atât de mult îi plăcea
că umbla și pe-acolo
îmbrăcată cu ea.

Your Pink Dress

I saw a girl in your pink dress
it fit her perfectly
and I saw our mother
watch her as she'd watched you.

I must give her more, Mother said,
last night I dreamed she was cold
put something on I wanted to say
but I couldn't speak.

She was in a hurry
like the girl on the road
and she wore the same dress
that girl wears.

Seems like it's not your dress anymore, I whispered,
with difficulty she turned and smiled.
I felt myself give it to someone
then I woke up

thinking about the one who got
that dress she liked so much
wearing it
even beyond.

Privesc cum plouă

Privesc cum plouă prin geamul ușor aburit
se fac mii de cercuri în balta de pe șosea
nu se mai oprește, geme pământul de apă
vai, Doamne, cum o plouă pe sora mea
din ploaia asta rece nu mai scapă.

Cum nu mai scapă? îmi spune un glas,
sora ta a scăpat pentru totdeauna
de vremea asta rea și schimbătoare
nu te mai teme, nu i se-ntîmplă nimic --
dar eu mă rog smerită să fie iarăși soare.

Știți, ea e puțin mai sensibilă, spun
privind îngrijorată pământul cenușiu
și urma picăturilor din baltă;
o să răcească și-acolo, întotdeauna
a răcit mai ușor decât lumea cealaltă.

I Watch It Rain

Through a cloudy window I watch it rain
a thousand tiny ripples in the roadside swamp
it doesn't stop, the earth swirls with water
oh, dear God, rain falls on my sister
she can't escape.

She can't escape? I hear a voice
she has escaped for good
all bad and changing weather
don't be afraid, she's fine —
but meekly I pray for sun.

You know, she's very sensitive, I say
and watch uneasily the gray earth,
the rain's patter on the swamp;
she'll catch cold,
she always caught colds easily.

Lăsați iarba să crească pe ea

Lăsați iarba să crească pe ea
n-o smulgeți și nu puneți flori
n-ar mai fi vrut să le vadă
ar fi vrut să ajungă pînă la primăvară
și pînă-n livadă

pe propriile ei picioare
ar fi vrut să nu știe
chiar și atunci cînd nu mai putea respira
ar fi vrut să nu fie singură
dar toată lumea se îndepărta.

O vedea ca prin vis cum se duce
o vedea ca prin apa de care e dusă
n-o mai vedea deloc și-nspăimîntată
o revedea ca prin stratul de flori
sub care era pusă.

Luați florile înfipte-n orbitele ei
să vadă limpede ca înainte;
poate că și acuma ar mai vrea
să iasă puțin în cîmpu-nverzit.
Lăsați iarba să crească pe ea!

Let the Grass Cover Her

Let the grass grow over her
don't tear it away don't plant flowers
she won't see them
she wanted to live until spring
to visit the orchard

on her own legs
she didn't want to know
that her breath would fail
she didn't want to be alone
but everyone left.

As if dreaming they saw her go
they saw the water carry her
and lost her
frightened to later see her
under a flower bed.

Take the flowers from her eyes
so her vision's clear again
she might like
to cross the green field.
Let the grass cover her!

Din nou acea zi

Din nou acea zi de pe urmă
și acel salon înfricoșător
în care rudele bolnavilor încă se bucurau
că mortul nu era al lor.

Atunci mi-am amintit întâia oară
cum eu însămi am apărut
cu zîmbetul pe buze în fața ta
cînd primul mort pe lîngă mine a trecut

fără să-l văd, coborînd cu liftul,
pe cînd eu urcînd mă gîndeam
ce ți-aș mai putea spune în ziua aceea.
A murit femeia din patul de lîngă geam —

ai început tu, ca să curmi tăcerea lăsată
în acel salon înfricoșător
în care rudele bolnavilor încă se bucurau
că mortul nu era al lor.

That Day Again

That day that final day
that frightening hospital room
where families of the sick
were happy theirs hadn't died.

That was when I remembered
the first time I came to you
a smile on my face
how that first corpse passed

Thinking of what to tell you that day
I didn't see it
taking the elevator with me.
The woman in the window bed died—

you said, breaking the silence
of that terrifying hospital room
where families of the sick
were happy theirs hadn't died.

Îți crescuse părul

Îți crescuse părul, era pînă la brîu,
capul tău de statuie grecească
nu mai stătea descoperit în ploaie
bunica venise să te-mpletească
însă uitase pieptenele acasă —
am eu un pieptene, ai vrut să zici,
dar ți-aminteai că ți l-am pus sub pernă
și nu știai că poți să te ridici.

Lasă-mă despletită, i-ai spus,
n-am voie să mă pieptăn cît ești tu moartă
și bunica se mira că-i porți încă doliu
în vreme ce ea însăși îți poartă
în spate trupul neînvățat cu lutul
de care parcă vroia să se lepede.
Lasă-mă despletită, ai repetat, în vreme ce părul tău
creștea mai departe îngrijorător de repede.

Your Hair Grew

Your hair grew, down to your waist,
your classic Grecian skull
did not stay uncovered in the rain
Grandma came to braid your tresses
but she left the comb at home —
I have a comb, you wanted to say,
but I'd put it under your pillow
and you weren't sure you could lift yourself.

Leave me mussed, you told her, I won't
comb my hair while you are dead
your continued mourning surprised Grandma
as she carried your body
not yet accustomed to the grave's clay
she seemed to want to drop you.
Leave me mussed, you repeated
as your hair grew alarmingly fast.

Te-ai trezit peste noapte

Te-ai trezit peste noapte
să vezi dacă e învelită
și ea se făcea că doarme
cu un picior afară
din pătura pufoasă
alunecată în primăvară.

E un anotimp înșelător,
îmi spuneai,
o să-mi răcească încă o dată,
și într-adevăr tremura
sub mâna ta înghețată

lăsată peste ea în întuneric
pe patul din scînduri de brad
pe care s-a întins
înfricoșată alături de tine
și s-a dezvelit dinadins.

You Woke That Night

You woke that night
to see if she was covered
she pretended sleep
one leg outside
a fluffy blanket
that slid into spring.

This is a tricky season,
you told me,
she will be cold again,
she trembled indeed
under your icy hand

that touched her
on that bed
stretched next to you
she lay frightened
intentionally uncovering herself.

Ceremonie

Morții își îngropau un mort tânăr
îl scoteau dintre ei înainte de vreme
și-i pupau mâinile și plîngeau
și se vedea pe el că se teme

că va ajunge iarăși pe pământ
așa cum sta pe spate
numai cu sufletul eliberat
și putred doar pe jumătate.

Tu stăteai lângă el neclintită
ca o rudă a lui apropiată
și păreai îngrozită că se-ntorcea
unde-a trăit altădată.

Era un mort total necunoscut
și mă uitam la tine cum îl strîngi
la pieptul tău ca pe un frate
și-mi părea bine că-l plîngi.

Funeral Service

The dead were burying a child
they took before his time
they kissed his hands and wept
he was afraid

he'd return to earth
lying on his back
only his soul was free
but halfway decomposed.

Still, you stood beside him
as if you were a relative
afraid he'd come back
to where he'd lived some other time.

I didn't know the dead one
and watched how you hugged him
held him to your chest like a brother
and was glad you wept for him.

Cel născut din morți

Cel născut din morți era fiul tău
i-am văzut capul de copil bătrîn
cu sprîncenele crescute pînă în ochi
și urma dinților înfipti în sîn.

L-am născut ușor, îmi spuneai,
parcă eram învățată
cu durerea nașterii lui
parcă îl mai făcusem odată.

El însuși știuse ce-avea să se-ntîmple
de la vestirea că va să vie
pînă la uciderea pruncilor
și pînă la noua copilărie.

Era un copil care știa dinainte totul
capul lui părea să fie însăși Ideea
atîta nu știa, că tu erai mama lui
și că l-ai născut cu adevărat după aceea.

The Life Born From Death

Born from your death your son
I saw his wrinkled infant head
eyebrows grown close to his eyes
and dents from his teeth on your breast.

I bore him easily, you told me,
like I was accustomed
to life-giving pain
as I seem fated to bear again.

He knew how it would go
from his birth announcement
to the slaughter of the infants
to the second childhood.

The child knew it all from the start—
his mind was the Thought
but he did not know you were his mother
and afterward you delivered him.

Erai robul umil

Erai robul umil al calului ei
îi duceai dimineața ovăzul pe o tavă de aur
și-i lustruiai copitele și ți-era frică de ele
ca de capetele unui balaur.

La ea nu îndrăzneai să-ți mai ridici privirea
ea te domina de departe prin zîmbetul pur
și prin lumina aceea foarte curată
pe care o răspîndea împrejur.

Ea te-ar fi dezlegat dar nu se mai putea
nu mai aveai nimic cu sufletul ei rar
erai numai robul calului argintiu
cu care trecuse peste hotar.

Mie mi se făcuse și milă și silă
de chinurile tale foarte treze
și mă rugam de calul frumos din visul meu
să te elibereze.

You Were the Meek Slave

You were her horse's meek drudge
each morning giving him oats on a golden tray
polishing his hooves
though fearing them as dragons' heads.

You didn't dare watch
her rule you with her trusting smile
that blazing light
she spread everywhere.

She would have freed you if it were possible
you didn't share her spirit anymore
merely the meek slave of the silver horse
she rode across the borderland.

Revolted I pitied
you in your torture
I prayed my handsome dream horse
would set you free.

Ajunsesem la ea

Ajunsesem la ea, băteam la poartă,
i-am auzit glasul ușor înăbușit
și pașii de dincolo de zidul de piatră —
și-am început să strig că am venit.

Cine ești, m-a-ntrebat, și pe cine cauți
nu mai știu când și unde am fost fericiți
surorile mele sînt fetele moarte
la treizeci și trei de ani neîmpliniți.

Nu-ți amintești de mine, mă rugam,
ți-am adus anemone și cartofi copti
și-am stat neclintită la capul tău
șapte zile și șapte nopți.

Ai murit în brațele mele, vroiam să-i mai spun,
dar nu avea cine mai spune și nu avea cui
ea-mi deschisese poarta, dar eu tocmai aflasem
că nimeni nu moare în brațele nimănui.

I Reached Her

I arrived, knocked at her gate,
heard her muffled voice
her steps from behind the stone wall —
I started to shout, I'm here.

Who are you? she asked, whom do you seek?
I can't recall when or where we were happy
my sisters are dead nearly thirty-three
since they died.

Please remember me, I begged,
I bring buttercups and baked potatoes
unmoving I stood at your head
seven nights and seven days.

You died in my arms, I wanted to say,
but there was no one to speak or hear it
although she opened the gate, I found
that no one dies in someone's arms.

Așezată alături de tine

Așezată alături de tine
pe locul de veci al bunicii
de unde se poate vedea în biserică
pînă-n altar
așteptam să iasă cu sfîntul dar.

Lumea era gătită ca altădată
sta în genunchi cu spatele spre noi
nimeni nu știa că eram îngropată
dacă m-ar fi strigat aș fi răspuns
de sub lespede de plată

pe care o trăsese încet
fără să-mi dau seama
cum aș trage o țoală
sub care dormeam împreună
lăsîndu-te pe jumătate goală.

Priveam către altar înspăimîntată
nu știam de ce nu mai iese cu sfîntul dar
și-mi părea rău că nimeni nu mai vine
noroc că ție ți s-a făcut foarte frig
și că ai tras lespede de pe mine.

Lying Next To You

I lay next to you
in our grandparents' tomb
in view
of the church altar
in wait for the holy sacrament.

People were dressed as long ago
they knelt showing me their backs
no one knew I was entombed
but had they called I would have answered
from beneath that flat tombstone

which bit by bit I drew
not knowing why
as if pulling up a blanket
under which we together we slept
leaving you half bare.

I looked frightened toward the altar
wondering why the sacrament didn't come,
sorry no one visited
it was my luck that you felt cold
and pulled the tombstone from me.

Dar dacă totuși

Din nou îmi poruncești să te ridic
și eu te ridic iarăși la fel de greu
și te reazim speriată de zidul rece
și te sprijin cu trupul meu

și te trag încet pe marginea patului
și-mi spui încă o dată că nu te mai doare
și-mi pare rău că nu pot nici acum
să te ridic în picioare.

Mai stai puțin, te rog înfricoșată,
o să pornim acum, mai stai puțin
și te așez la loc și te veghez din nou
cu marele chin

că n-am putut îndeplini întocmai
porunca repetată ca un ecou;
Doamne, îmi zic, dar dacă totuși
din acea clipă ar fi mers din nou.

Suppose

Again you demand I lift you
once more I barely can
afraid I prop you against the cold wall
support you with my body

bit by bit I pull you to the bed's edge
you tell me again you don't feel pain
I'm sorry I can't get you to stand
not even now.

Stay a bit longer, I plead, I'm afraid
we'll walk in a moment first stay a while
I let you down and I watch over you
such pain

I could not fill
that order repeated like an echo;
God, I ask myself, what if
she would have walked again?

În dreptul sfântului

Din nou te-ai așezat aici pe scări
în dreptul sfântului Nicolae
acoperindu-l cu bună-știință și tronând
în locul lui peste odaie.

Dă-te jos din fața sfântului, te rog
tu mi l-ai atârnat în acest cui
și mi-ai spus că poartă noroc fetelor sărace
și-acum te-ai așezat în dreptul lui.

I-ai acoperit cartea și ochii
că numai aura lui desenată rău
se mai vede în noaptea aceasta
deasupra capului tău

care se mișcă sub lumina ei
de parcă-abia acum învață cum s-o poarte
și îmi spune ceva foarte neclar
cu limbă de moarte.

Opposite a Saint

Again you sat on the steps
opposite Saint Nicholas
knowing you eclipsed him
making the room not his but yours.

Turn away please,
you said, you hung him here
because he brings poor girls good luck
and now you oppose him.

You conceal his book his eyes
only his aura
can be seen
tonight above your head.

Your head crept into that light,
learned how to wear it.
(She whispers something indistinct
on her deathbed.)

Nu te mai pot vedea

Nu te mai pot vedea așa cum erai
în gol văd fața luminoasă și mâinile tale
trupul din care durerea s-a stins dispărut este
să te mai pot vedea ar fi o singură cale.

Acum când nu-mi mai apari nici măcar în vis
să te mai pot vedea ar fi o singură cale
și gândul meu apucă pe ea nebun;
dar dacă nu este nici calea aceea îmi spun.

I Can't See You Anymore

I can't see you this way any more
your bright face and your hands
your scorched pain your lost body
there's only one way for me to see you again.

You don't even come to my dreams
there's only one way to see you again
my imagination takes this way
but what if it's the wrong way.

Un șoarece de câmp

Un șoarece de câmp umblă prin cimitirul satului —
gata, zice, aici este un câmp și nimic altceva,
și eu mă uit la el cum trece liniștit
prin iarba proaspătă crescută deasupra ta.

Cum un câmp? strig revoltată
nu vezi făcliile care îți ies în drum
și coroanele veștede și crucea de lemn
de care te-ai izbit chiar acum?

Unde ai găsit aici semințe-ngropate
ai început și tu să rozi oase
și să hotărăști singur ce e negru și ce e alb —
nu îți miroase

a mort în iarba aceasta unduitoare
prin care umbli sigur pe tine și țîmp?
Nu, îmi răspunde, trecînd înapoi liniștit
peste mormîntul tău un șoarece de câmp.

A Field Mouse

A field mouse scampers in the graveyard—
just a field, nothing else, he says
I watch his quiet passage
through new grass grown over you.

Just a field? I shout angrily
didn't you see those candles on your way
those faded wreaths that wooden cross
you hit just now?

You found buried seeds
and started gnawing bone
deciding on your own what's black
or white — Can't you smell

death in this wavy grass in which
you scamper safe and stupid?
No, the field mouse answers,
softly passing over your grave.

Din nou cățelul alb

Din nou cățelul alb, cu iepurele-n gură
mai mare decât el, cumplita frică
l-a prins înainte de vreme și l-a adus
sub ochii tăi de când erai mică.

Stăpînul înfricoșător așteaptă
să-l smulgă și să sfîșie-n tăcere
însîngerata blană
murmurînd de plăcere.

Nu mai pot să văd, ai strigat,
nu i-l mai smulge din gură
mai curînd aș putea să gust iarăși
spaima aceea pură

cu care ultima oară
ca și fără trup
încolăcită la picioarele tale
începusem să rup.

Nu mai pot să văd, ai strigat
și m-am trezit și nu m-am mai culcat
și stăpînul lua pielea de pe iepurele încă viu
sub strigătul tău disperat.

Again the White Dog

Again the white dog, with a rabbit
bigger than he is in his mouth, trembling
with fear this rabbit caught before its time
and brought before your child eyes.

A menacing hunter
sighing with quiet delight waits
to remove
its bloodstained fur.

I can no longer watch, you shout,
don't take it away its mouth
I'd prefer
to taste that pure fear.

As before
coiled at your feet
bodiless
I started to tear it off.

I can no longer watch, you shout
I wake and don't go back to sleep
the hunter skins the rabbit alive
against your desperate shout.

Gura ca un păianjen

Gura ca un păianjen țese în jurul ei
vorbe, vorbe, vorbe și nimic altceva
o pânză subțire care acoperă golul
și care multă vreme nu poate rezista.

Îmi amintesc de vremea când tu însăți vorbeai
e drept, mai puțin decât mine și decât oricine
și golul din tine era învelit în vorbe frumoase
ca să scapi de spaimă și de rușine.

Acum când pânza cenușie a vorbelor e ruptă
și pe buzele tale șade pământul bine așezat
ca zîmbetul neprefăcut cu care te-ai dus
când păianjenul vorbitor s-a urcat

pe zidul rece al casei tale întunecoase
și poți să-l apuci ca pe-o gînganie între degete
de ce mîna ta care-ar putea să-l oprească
începe să pregete?

A Mouth Like a Spider

Like a spider the mouth weaves around itself
words, words, just words
a thin web stretches across the void
and quickly disappears.

I remember when you spoke less
than me or anyone it's true
inner vacancy hid behind beautiful words
they covered your fear your shame.

Now when the silver word-web is broken
when your lips are soiled
by lies like your death smile
when the talking spider climbs

the cold wall of your dark house
and you can catch him between your fingers
why does the hand that can stop him
hesitate?

Așa mă gîndeam

Duceam din urmă trei mînji argintii
mă uitam cum luceau cînd îi bătea soarele
unul s-ar putea să-și rupă gîtul mă gîndeam
altul s-ar putea să-și frîngă picioarele.

Calul ei tînăr pe care-a plecat în seara aceea
a-mbătrînit pînă a doua zi la prînz
trebuie să pot ajunge la ea
măcar cu un mînz.

Pe ea trebuie s-o caut prin întuneric
ca și cum ar fi în lumină
pe mînz trebuie să-l învăț să zburde prin gol
ca prin grădină.

Încolo nu mai am nimic de făcut
încolo totul vine de la sine —
așa mă gîndeam azi-noapte mînînd
trei mînji argintii către tine.

I Thought Like This

I led three silver foals
watched them gleam in the sun's rays
one might I think break his neck
another might break his legs.

She left that night on a horse
that was old by the next day
I must go to her
on a foal.

I must seek her in darkness
pretending it's light
I must trot the foal through emptiness
as he would frolic in a meadow.

Let no one say
I can do nothing—
these were my thoughts last night
leading three foals in your direction.

N-am mai ajuns la tine

Dacă eu plîng acuma
tu pentru ce să plîngi
tu nu ai nici o soră
care-a intrat în horă
la cele șapte frumoase
unde Ieroida
stă-n prag să le vadă
cu ultima pradă.

Astăzi am văzut hora
a ta și-a tuturor
a trecut pe sub curcubeu
și s-a făcut convoi
și s-a oprit o vreme
în poartă la noi.

N-am mai ajuns la tine
am plîns în delir
era lume multă
era toată lumea
îndreptată spre cimitir.

I Couldn't Reach You

If you see me cry
that's no reason for your tears
you have no sister
who dances
with the beautiful seven
where Ieroida
watches
the final ravaging.

I saw the dance today
you and everyone
as you passed under the rainbow
it became a convoy
and paused
in front of our gate.

I couldn't reach you
with fury I wept
many people were there
all of them
going to the cemetery.

Va veni o vreme

Va veni o vreme când mă voi gândi
unde eram eu când scriam aceste rânduri,
din care parte bătea vântul și soarele
și cum îmi țineam în scaunul acela electric
mâinile și picioarele.

A Time Will Come

A time will come when I'll think
about where I wrote these lines,
the direction of the wind and the sun
and what made me keep my arms and legs
in that electric chair.

Vis și realitate

Bradul din fața casei mele
era cît muntele de mare
celulele crescute aiurea în șoldul tău
erau cît un lagăr de concentrare.

Tu erai singura deținută
tu stăpîneai lagărul monstruos
fără milă și fără-ndurare
tu aveai în mijlocul lui un os

ridicat asemenea unei spînzurători
în care carnea ta va fi atîrnată
tu erai bradul din fața muntelui
pe care erai urcată

de tine însăți ca de soldații împărătești
puși să tragă la sorți marea ta arsură
strînsă pe trupul plin de vînătăi
ca o cămașă fără nici o cusătură.

Dream and Reality

The fir tree before my house
was high as a mountain,
those cells that grew inside your hip
were as monstrous as a concentration camp.

You were the only prisoner
you ruled that monstrous camp
with no compassion or mercy
in the center you had a bone,

a bone like the gallows
from which you'll hang
you were the fir tree that stood
before the mountain you climbed

helped by royal soldiers
who cast lots for the smock
from your bruised body
as for a seamless shirt.